

## Natrag

### *Beli kriminal*

### *Džabe, za milion evra: kako firma Seneco preko ETF-a prazni državnu kasu*

### Besplatno je najskuplje

Samo je u Srbiji moguće da se za nešto označeno kao besplatno godišnje plaća milion evra, jer i od "besplatnog", proždrljivi vlastohlepci i njima bliski, žele da zarade. Zbog toga svi domovi zdravlja u Srbiji koriste "besplatan" *Heliant health* softver za koji se iz budžeta godišnje plaća kako bi novac išao u privatne džepove

### M. G.

U vreme dok je ministar još bio Tomica Milosavljević, Ministarstvo zdravlja je sa beogradskim Elektrotehničkim fakultetom (ETF) potpisalo ugovor, po kome će svi domovi zdravlja u Srbiji dobiti **besplatni** softver za vođenje kartona pacijenata i druge usluge koje se pružaju. Koliko može da se sazna glavna karika između Ministarstva i fakulteta bio je profesor **Zoran Jovanović**, eminentni stručnjak sa ETF.

Nabavka softvera je usledila bez tendera, jer je po sporazumu on deljen besplatno, a besplatnije od besplatnog ne postoji. Onda se pokazalo kako je "besplatno" u Srbiji skupo, jer i od toga neko mora da zaradi.

Preuzimajući softver domovi zdravlja su se obavezali da koriste tehničku podršku koju pruža vlasnik programa, a koja mesečno košta 500 evra po domu zdravlja. U Srbiji ima 159 domova zdravlja, tako da se samo za usluge pružanja tehničke

podrške iz republičkog budžeta godišnje izdvoji nešto manje od milion evra. Ovome treba dodati i druge medicinske ustanove, koje takođe preuzimaju pomenuti zdravstveni informacioni sistem nazvan *Heliant health*, tako da je godišnja svota izdvojena za tehničku podršku daleko viša od milion evra. Da li bi bilo jeftinije da je odmah kupljen neki program uz koji tehnička podrška ide besplatno? Moguće, ali bi onda morao da se prođe tender.

*Heliant health* program može da se nađe na internetu. Zanimljivo je da na njegovoj zvaničnoj prezentaciji nema nikakve informacije koja bi ukazivala na to ko je proizvođač i promoter tog softvera. Kao vlasnik domena upisan je Elektrotehnički fakultet iz Beograda, a kao kontakt osoba naveden je profesor Zoran Jovanović. Još jedna neobičnost je da se nigde na pomenutom domenu ne nalazi informacija da je jedna tako eminentna institucija kao što je ETF izradila softver koji se nudi. Nema ni uslova poslovanja, ni skoro obigatorne rubrike "o nama". Jednostavno, nema ni jednog podatka koji bi upućivao na to ko raspolaže programom za čije korišćenje se samo iz budžeta Ministarstva zdravlja godišnje izdvaja više od milion evra.

Ova tajnovitost postaje jasna kada se zna da ETF ne raspolaže ljudskim resursima kako bi mogao da 24 sata dnevno sedam dana u nedelji pruža tehničku podršku za 159 domova zdravlja širom Srbije, plus za ostale medicinske ustanove. ETF, u stvari, služi samo da bi njegov dekan **Miodrag Popović** potpisivao ugovore sa korisnicima i fakture po kojima ovi plaćaju tehničku podršku. Sve ostalo je prepušteno podizvođaču radova, kome ide i deo para uzetih za "besplatni" informacioni sistem.

Podizvođač je, prema informacijama dobijenim od upućenih, privatno preduzeće *Sonecod.o.o.*, koje ima osam vlasnika i oko pedesetak zaposlenih smeštenih na adresi Alekse Nenadovića 19/4 u Beogradu. To su, otprilike, sve informacije koje su dostupne javnosti.

Iako je ovo preduzeće registrovano za "projektovanje i izradu informacionih sistema i računarskih mreža" ono nema zvaničnu internet-prezentaciju, a u telefonskom imeniku ne može da se nađe ni broj telefona registrovan na ime ovog preduzeća.

Dana 2. marta 2012. osvanuo je oglas ovog preduzeća da se traže dva izvršioca za posao "implementator Zdravstvenog informacionog sistema" u Užicu. Zainteresovani su sa budućim poslodavcem, odnosno predstavnicima *Sonecoa* mogli da obave razgovor 9. marta u prostorijama - Opšte bolnice u Užicu. Na zvaničnoj prezentaciji *Heliant health* programa, među ustanovama koje su već prihvatile ovaj softver nalazi se i Dom zdravlja u Užicu, tako da je Opšta bolnica sledeća žrtva. Bivši zaposleni *Sonecoa* verodostojno tvrde kako ovo preduzeće najtešnje saraduje sa Elektrotehničkim fakultetom u Beogradu, tako da je jasno da upravo *Soneco* upravlja *Heliantom* i preko ETF-a uzima pare iz državnog budžeta

Očigledno je da je celokupni cirkus oko dodele "besplatnog" softvera napravljen samo da bi se izbegle zakonske obaveze tenderske nabavke, a onda je u tišini i daleko od očiju javnosti posao "tehničke podrške" vrednosti od preko milion evra godišnje, opet bez tendera poveren privatnom preduzeću koje je, najverovatnije, od samog početka bilo u igri. Tako, umesto da novac ide na zdravstvenu negu pacijenata ili bar na podršku nadarenim studentima Elektrotehničkog fakulteta, on se iz republičkog budžeta odliva u privatne džepove.

[Natrag](#)